

частности, связано с тем, что оперативная память человека может сохранять только 7 + 2 лингво-семантических звеньев, а точнее слов [См. подробнее: Ингве 1965].

Однако при наличии крупных текстовых массивов происходит рассеивание внимания адресата, становятся возможными логические ошибки, пропуски важных смысловых звеньев и выделение второстепенных. Все это в конечном счете может привести к смещению смысловых акцентов, к неверному толкованию исходных пропозиций и наконец к серьезным политическим последствиям.

Таким образом, чем более четко структурирован текстовый массив МНПА, чем большее число демаркаторов-ориентиров в нем используется, тем точнее и ближе к исходному будет конечное адресатное толкование МНПА.

Список использованных источников

1. Валгина Н. С. Теория текста. – М.: Логос, 2004. – 280с.
2. Ингве В. Гипотеза глубины // Новое в лингвистике. – М.: Прогресс, 1965. – Вып.4. – С. 126– 138.
3. Макаров М. Л. Основы теории дискурса. – М.: Гнозис, 2003. – 280с.
4. Права человека: Основные международные документы. – М.: МО, 1989. – 160с.
5. Convention on Cybercrime. – 24p. – <http://www.inter.criminology.org.ua/jetspeed.eng/materials/english/laws/cibercrime.ht>

ВАРЄШКІНА Н. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри іноземних мов, кандидат педагогічних наук

КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЧИ КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНЦІЯ?

Останнім часом з'явилося досить багато науково-методичних праць присвячених формуванню ключових компетентностей особистості. Отже, існують різні підходи до визначення основних положень компетентнісного підходу.

Освіта повинна готувати людину до життя у світі різноманітних відносин. Тому так важливо навчити студентів вмінням регулювати різні психологічні, соціальні, політичні, міжнаціональні відносини з дотриманням вимог культури плюралізму думок. Наша держава буде тим більш успішнішою, чим більше її громадяни будуть здатні до спілкування із навколишнім світом.

Отже, основа комунікативної компетентності людини полягає в опануванні нею стратегії спілкування, що використовується в різних ситуаціях. Однак деякі вчені, з думкою яких ми не згодні, ототожнюють терміни «компетентність» і «компетенція». Ми поділяємо думку вчених, які вважають комунікативну компетенцію вужчою за комунікативну компетентність (І. Баранович, Г. Вороніна, О. Дрогайцев, В. Русенький, Т. Симоненко). Аналіз досліджень як у галузях дидактики, лінгводидактики, так і в сферах соціолінгвістики, психології та психолінгвістики свідчить, що більшість учених (І. Баранович, А. Бодальов, М. Каган, О. Леонтьєв, А. Реан, В. Якунін та ін.) розглядають комунікативну компетентність у системній взаємодії між людьми як особистісну якість у процесі поведінки.

Складові комунікативної компетентності такі: здатність до участі в комунікативних ситуаціях, ситуативна адаптивність, вільне володіння вербальними засобами спілкування та соціальної поведінки, усвідомлення своїх перцептивних умінь та навичок.

О. Сібіль визначає комунікативну компетентність як знання та вміння, які забезпечують об'єктивне сприйняття оточуючих, знаходження адекватного стилю й тону спілкування, здібність емоційно відгукуватися на переживання людей, враховувати особливості особистості та психологічного стану співрозмовника [5].

Комунікативна компетентність також розглядається як здатність людини налагоджувати та підтримувати необхідні контакти з іншими людьми або як сукупність знань, умінь та навичок у сфері вербальних і невербальних засобів для адекватного сприйняття та відображення дійсності у різноманітних ситуаціях спілкування [1; 14].

Комунікативну компетентність, як вважає Н. Ануфрієва [2; 339], характеризують такі здібності особистості, як: 1) здатність робити соціально-психологічний прогноз ситуації, в якій відбуватиметься спілкування; 2) здатність соціально-психологічно програмувати процес спілкування; 3) вміння «вживатися» в соціально-психологічну атмосферу комунікативної ситуації; 4) здатність здійснювати соціально-психологічне управління процесами спілкування в комунікативній ситуації.

За Н. Хомським комунікативна компетенція — це здібність, необхідна для виконання певної мовленнєвої діяльності рідною мовою.

Німецький вчений К. Менг пояснює комунікативну компетенцію як специфічну систему різних видів уживаних значень, що є предметом осмислення, розмови й регулюють інтеракційну діяльність мовленнєвого спілкування [3; 29].

Г. Китайгородська, автор інтенсивного методу вивчення іноземної мови, вважає, що «комунікативна компетенція» — це здатність брати участь у реальному спілкуванні іноземною мовою. Слід зауважити, що галузь «мови і літератури» (іноземна мова) оперує терміном компетенції, а не компетентності [4; 35].

Таким чином, комунікативна компетенція визначається врахуванням самостійності видів мовленнєвої діяльності.

Що стосується комунікативної компетентності, то вона є практичним аспектом ширшої проблеми — проблеми взаєморозуміння, що розглядається сьогодні з точки зору діалогу культур, політичних систем, релігійних та етнічних світоглядів. Комунікативна компетентність безпосередньо відображає рівень культурного розвитку особистості в суспільстві. Її можна також розглядати як один з чинників виховання толерантності.

Отже, комунікативна компетентність є показником інформованості суб'єкта спілкування в сфері комунікації, володіння певними правилами, нормами поведінки та спілкування.

Комунікативна компетенція — здатність людини до спілкування в деяких видах мовленнєвої діяльності, яка являє собою набуту у процесі природного спілкування або спеціально організованого навчання особливу якість мовної особистості.

Радою Європи прийнято концепцію «ключових компетентностей», які співвідносяться з блоками особистих якостей людини та потребують постійного розвитку. Серед них окремо виділено і комунікативні якості, які виражені необхідністю взаємодіяти з іншими людьми, умінням знаходити та передавати інформацію, виконувати різноманітні соціальні ролі в колективі, тощо.

Розвиток компетентності спілкування дорослих людей неминуче передбачає два процеси: 1) набуття нових знань, умінь, досвіду; 2) корекцію, зміну вже усталених її форм.

Отже, викладачі повинні навчати студентів полікультурним компетенціям (повага, толерантність, культура, здатність жити з людьми інших культур, мов). Освіта має сприяти розвитку високої мовної культури громадян, вихованню поваги до державної мови та мов національних меншин України, толерантності у ставленні до носіїв різних мов і культур. Саме тому комунікативну компетентність доцільно розглядати як окрему базову компетентність.

Список використаних джерел

1. Веденский В. Н. Коммуникативная компетентность педагога: характеристика, способу совершенствования. Научно-метод. пособие. – СПб: ИОВ РАО, 2003. – 52с.
2. Життєва компетентність особистості // Науково-метод. посібник / За ред. Л. В. Сохонь, І. Г. Єрмакова та ін. – К.: Богдана, 2003. – 520с.
3. Менг К. Онтогенез речевого обучения // Психолого-пед. вопросы развития речи / Подред. Ф. А. Сохина и О. С. Ушаковой. – М.: АПН СССР, 1987. – С. 29.
4. Китайгородская Г. А. Методические основы интенсивного обучения иностранным языкам. – М.: Изд-во Московского университета, 1986. – 175 с.
5. Сібіль О. Компетентність випускника школи // Завуч. – 2004. – № 8(194). – С. 11– 12.